



Styrelsens redovisning till plenum i Sundsvall för perioden

2024-10-17-2025-01-28

Sametingets styrelse

Ordinarie:	Ansvarsområde:	Ersättare:
Håkan Jonsson, styrelseordförande	Miljö, klimat, internationella frågor, övergripande frågor	Marita Granström
Stefan Mikaelsson, vice styrelseordförande	Miljö, klimat, internationella frågor	Martin Lundgren
Jan Rannerud	Rennäring, EU, mediapolitik samt näring	Vakant
Josefina Skerk	Språk, utbildning	Ulla Karin Sarri
Marie Persson Njajta	Sanningskommission, Hälsa, äldre, idrott, Jämställdhet	Vakant
Lars-Jonas Johansson	Kultur	Lars-Paul Kroik

Styrelsemöten

Styrelsen har under perioden haft följande protokollförda möten:

2024:13	§126-142	20241029-31	Digitalt
2024:14	§143-161	20241211-13	Storuman
2025:1	§1-19	20250121-23	Luleå

Val

Fyllnadsval – ledamot i sanningskommissionens styrgrupp

att bevilja Per-Olof Nutti entledigande från uppdraget som ledamot i sanningskommissionens styrgrupp,

att utse Marianne Gråik till ny ledamot istället för Per-Olof Nutti i sanningskommissionens styrgrupp.

att utse Nils-Johan Labba till ny ledamot istället för Marita Stinnerbom i sanningskommissionens styrgrupp.

Ekonomi

Sametinget har fått en anslagspost på totalt 69 221 000. Denna post får också användas för Sametingets utgifter och kostnader i samband med förberedelser och genomförande av val, eventuellt omval samt därmed sammanhängande kostnader för uppföljning och utveckling.

Stödet till samisk kultur har dragits ner med 5 miljoner till den nivå som var 2017, 17 878 000 sek.

Sametinget har under året verkat för att få en budget i balans men detta har inneburit nerskärningar i verksamheten. Inom politiken har det bl.a. inneburit att internationellt deltagande på tex CBD, Permanent Forum och Klimattoppmötet uteblivit.

Åtgärder med anledning av Statskontorets rapport

Sametinget ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits med anledning av de förslag som lämnats i Statskontorets rapport *Självbestämmande på pappret men inte i praktiken?* Sametinget ska särskilt redovisa vidtagna och planerade åtgärder för att utveckla myndighetens styrdokument och för att säkerställa att de efterlevs. Sametinget ska också redovisa en riskanalys inklusive vidtagna och planerade åtgärder. Redovisningen ska inkludera en tidsplan för planerade åtgärder. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet senast den 3 mars och den 31 oktober 2025.

Kultur

Riksantikvarieämbetet har fått ansvar av regeringen att fördela medel till repatrieringar ansökta av organisationer som företräder nationella minoriteter. Sametinget har däremot inte fått befogenhet att fördela dessa medel till samiska repatrieringar, vilket kan betraktas som att vi samer inte anses ha regeringens förtroende eller den kompetens som erfordras, för att själva besluta om frågor som berör vårt egna samiska kulturarv. Detta är långt ifrån tillfredsställande.

Styrelsen ser allvarligt på regeringens fortsatta åsidosättande av det som egentligen borde vara en självklar del utav ett samiskt självbestämmande.



Styrelsen har genom sin kulturansvarige, haft dialog med Kulturnämndens ordförande, samt skriftligen efterfrågat klarare riktlinjer och en fördelningsnyckel för hur kulturmedel ska fördelas till organisationer, institutioner, och föreningar. Styrelsens avsikt är att ett sådant förslag bör tas fram av nämnden och därefter beslutas av plenum. Anledningen är ett fortsatt led i arbetet med att förebygga korruption och jäv vid medelsfördelning och myndighetsbeslut.

Styrelsen åsikt är att inga medel bör utbetalas förrän plenum har sagt sitt i frågan.

Kulturhuvudstadsåret 2029

Varje år utser EU två städer till kulturhuvudstäder och 2029 blir tredje gången en svensk stad utnämns, denna gång tillsammans med en polsk stad. Kiruna kommun har gjort en förfrågan till Sametinget om ett sk stödbrev. Sametingets styrelse har vid styrelsemötet 2024-10-29 – 30 beslutat om att stödja Kiruna som Europas kulturhuvudstad 2029.

Giellagáldu

Med anledning av att regeringen beslutat att inte finansiera det samiska, gemensamma språkorganet Giellagáldu har Sametingets styrelse genomfört ett stort antal möten i syfte att säkra finansiering framöver för Giellagáldu. Styrelsen vill räta ut eventuella frågetecken som kan ha föranlett regeringens beslut. Sådana frågetecken kan vara Giellagáldus stora egenkapital, missuppfattningar kring Norges bidrag samt att Finland inte bidragit ekonomiskt till den nivå som det förväntades.

Genom möten med Giellagáldus styrelserepresentanter, administration, andra Sameting, den svenska regeringen och enskilda riksdagsledamöter har styrelsen fått en bild av att Giellagáldu är en välfungerande, men ny organisation som just nått full bemanning och står i startgroparna att inleda många spännande och viktiga språksatsningar. Det finns en tydlig plan för en budget i balans, där egenkapitalet snabbt kommer att minskas med dagens förutsättningar. Samtidigt finns stora okunskap kring vad Giellagáldu är och hur organet fungerar, och kanske också behov av uppdateringar i stadgar – på sikt kanske även behov att göra Giellagáldu ännu mer fristående. Detta är något vi arbetar intensivt vidare med, i hopp att så snabbt som möjligt finna en säker, fast finansiering.

Vi har märkt ett tydligt intresse för frågan bland vissa enskilda riksdagsledamöter över det politiska spektat, och planerar för fler möten och gemensamma arrangemang kring frågan om Giellagáldus framtid.



Global Task Force for Making a Decade of Action for Indigenous Languages

Sammanfattning av GTF:s senaste styrkommitté-möten

Styrkommitténs möte behandlade förslag till dagordning på kommande 14e GTF-mötet, som hålls 12 november 2024. Förslag på dagordning hade mejlats ut i förväg till styrkommitténs medlemmar. Inga synpunkter fanns på punkterna till förslag på dagordning. Kortfattad information gavs om det planerade innehållet i de olika punkterna på dagordningen.

Styrkommittén fick en uppdatering kring hur AdHoc-gruppernas arbete fortskridit vilket ska redovisas på kommande GTF-mötet under punkt V. Grupperna hade haft möten i juni och september, och planerade ha ännu ett möte i december efter GTF-mötet i november. En styrkommittéledamot ville få en uppdatering på vilka ämnesområden de fyra AdHoc-grupperna ska arbeta med. Styrelsens representant var intresserad av att veta hur det gått att fylla platserna i grupperna, då det vid tidigare styrkommittémöten hade funnits vakanser i de fyra grupperna. Svaret blev att varje grupp nu hade 20 ledamöter och därmed var fulltaliga, efter att Unescos sekretariat efterhört med de nominerade ledamöterna om intresse fanns för att ingå i annan Adhoc-grupp än sitt förstahandsval.

Inför kommande GTF 2025-2027 fanns obesatta platser för medlemsstater inom grupp IV Asien och Pacific, där Ryssland, Ukraina och Estonia ingår. Det saknas inte intresse för att ingå i gruppen IV. Svårigheten är få till möte för att diskutera ländernas nomineringar, sammansättningen av gruppen ger problem att få till möte för att nominera medlemsstater som ska ingå i gruppen. Detta påverkar även urfolksorganisationerna i denna grupp.

Från 14e mötet, Item IV (punkt 4): Framtagande och implementering av ländernas Nationella handlingsplaner.

Sekretariatet framhåller att de står till tjänst med att hjälpa regionernas länder med att ta fram handlingsplaner. På IDILs webbsida finns guidelines för framtagande och annan inspiration.

Inom vår region – Arktis - har Norge och Canada, dvs inuiterna i Canada, färdiga nationella handlingsplaner för arbete med Urfolksspråk-dekaden. För övrigt är 14 länders nationella handlingsplaner klara, 18 är under utveckling, 2 regionala handlingsplaner är klara och 1 institutionell.

Länder som Chile, Honduras, Papa nya Guinea, Ecuador, Namibia, Nigeria och Nepal är bland dem som antingen är klar eller håller på utveckla sina nationella handlingsplaner för sina urfolksspråk. Sverige har inget påbörjat arbete med nationell handlingsplan för sitt urfolksspråk – samiskan.



Utbildning

Gemensamma värdegrundlag och överordnade principer för förskoleverksamhet i hela Sápmi

Hösten 2020 inrättades en arbetsgrupp med uppdrag att konkretisera och utveckla gemensamma värdegrundlag allmänna principer för förskoleverksamhet och för utbildning i hela Sápmi. Arbetsgruppens uppgift var att verkställa beställningen som kom från Sametinget i Norge och Samiskt Parlamentariskt Råd. Arbetsgruppen skulle utveckla gemensamma värdegrundlag och allmänna principer för förskoleverksamhet och för utbildning i hela Sápmi.

Deklarationen *Oktasaš árvovuodđu ja bajit doaibmaprinsihpat bajásgeassimii ja oahpahussii miehtá Sámi* blev klar i maj 2022. Deklarationen ska gälla för all utbildning i och på samiska. Deklarationen ska vara styrande och beskrivande för innehållet i läroplaner och kursplaner. Den är skriven på nordsamiska och översatt till finska, norska och svenska.

Denna deklARATION ska remissas i de respektive länderna, efter beslut i SPR 2024. Språknämnden, styrelsen och Sameskolstyrelsens politiska ledning koordinerar sinsemellan hur detta ska hanteras vidare.

Rennäring

Möte med Riksrevisionen där frågor om Rennäringsnämnden och utbetalningar togs upp. Inga felaktigheter har noterats.

Utbildning i statlig förvaltningskultur har hållits i Stockholm. Statskontoret visade där att Sametinget likväl som andra myndigheter ska vara uppmärksamma på att det finns risker för t ex jäv. För rennäringen innebär allt för nära släktskap att sk. delikatessjäv kan uppkomma. Det finns bara risk och inget dokumenterat fall, men då är utbildning som bör vara årligen återkommande nödvändig.

På förslag från Rennäringsnämnden har styrelsen beslutat om ändring i föreskrift (STFS 2007:9) om ersättning för rovdjursförekomst så att den höjda budgeten för rovdjursersättning ska kunna utbetalas.

Styrelsens har beslutat att fastställa ändring i Sametingets föreskrifter STFS 2007: 9 om bidrag och ersättning för rovdjursförekomst i samebyar. Den ersättning som lämnas för skador orsakade av björn och kungsörn lämnas utifrån samebyns barmarksareal. För det fall regeringen, på förslag av Sametinget, beslutat att en viss andel av det totala beloppet ska lämnas till samebyar där förekomsten av björn är särskilt stor ska den delen fördelas mellan

berörda samebyar i förhållande till uppskattat antal björnar, eller till uppskattad täthet av björn, inom betesområdena.

Näring

Näringsavdelningens chef har arbetat även som rennäringschef vilket innebär en hög arbetsbelastning för avdelningschefen. Den nya organisationen avser att korrigera dessa problem.

Behovet av ett riktat anslag för Näringsavdelningens arbete utanför EU-programmen är fortsatt stort då det avgör vilka stöd Sametinget kan ge till samiska näringar.

Ett viktigt stöd som vi behöver prioritera är generationsväxling för samiska näringar och rennäringen. Det är kapitalkrävande för ungdomarna att starta företagande från noll. Inköp av livdjur blir en omöjlig uppgift med nuvarande system, stöd för ett övertagande från förälder där ett bidrag riktat mot överlåtaren kan vara en lösning.

Styrelsen har hållit ett möte med Näringsnämndens ordförande för att lyfta nämndens syn på arbetet med näringsfrågorna. Även frågan om varför Sametinget hamnat utanför arbetet med Livsmedelsstrategi 2.0 har behandlats.

EU

Möten med övervakningskommittéerna för FRO (Fonden för en Rättvis Omställning) och ERUF (Europeiska Regionala och nationella fonden), Interreg Aurora samt Strategiska Planen (Landsbygdsprogrammet) hålls löpande och programmen fortsätter med halvtidsgenomgångar. Om medel finns kommer Näringsnämnden att möta EU kommissionärerna i Bryssel för att diskutera Sametingets näringsfrågor, lokal och inbjudan finns men extern finansiering kan behövas.

Samverkansråd

Arbetet fortsätter med att sänka nivån på varg till föreslagna målen och ser ut att fungera enligt plan med en så hög avskjutning som möjligt. Dock noterar man att det finns tomma revir där jakt skulle ske.

Råden har lämnat förslag som innebär att de nationella referenstalen sänks. Det innebär att förslaget fortsatt är ett streck för varg i renskötselområdet. Naturvårdsverket vill fortsatt utreda om flyttning av rovdjur kan ske då referenstalen sänks.

Motstånd mot ökad vargpopulation finns i södra området men en överenskommelse mellan södra och mellersta om fördelning har tagits fram.

Slutlig fördelning avgörs av de nya referenstalen.

Naturvårdsverket arbetar fortsatt med referenstalen och beräknar att beslut kommer under 2025. Enligt inventeringsresultaten är antalet rovdjur svagt sjunkande (varg, järv och lo), björn är oförändrat. Örnpopulationen är fortsatt hög men Naturvårdsverket vill att svensk och norsk forskning genomförs innan förvaltningsåtgärder blir aktuella.

Mediepolitiken

Sametinget har hållit samråd och vidhåller sin inställning som tidigare lämnats in.

Dialogen/samråden fortsätter som tidigare år.

Vi kan förvänta oss ett beslut om tillstånd för ett nytt Public serviceavtal efter remissomgången.

Sanningskommissionen

Den 3 november 2021 beslutade regeringen att inrätta en sanningskommission för det samiska folket. Arbetet ska slutredovisas i december 2025. Sanningskommissionen arbetar oberoende och har samlat in vittnesmål från samer, både muntligt och skriftligt. En avgörande del av sanningskommissionens uppdrag är att lämna förslag på åtgärder som bidrar till upprättelse och främjar försoning och ett livskraftigt samiskt samhälle.

Under perioden har Sametingets styrelse initierat ett möte för att återuppta kontakten med Diskrimineringsombudsmannen (DO). 2016 hade DO och Sametinget ett samarbete gällande frågan om en sanningskommission för det samiska folket. Det genomfördes då ett kunskapshöjande rundabordssamtal om internationella erfarenheter av sanningskommissioner med internationella experter som var väldigt uppskattat och värdefullt. Sametinget och DO diskuterade vid mötet fortsatt samverkan under 2025.

Under perioden har sanningskommissionens ordförande Anders Lidén samt huvudsekreterare Helena Onn begärt om entledigande från sanningskommissionen. Sametinget har fört samtal med departementet och sanningskommissionen med anledning av ovanstående situation.

Sametingets styrgrupp har under perioden haft möte för att diskutera fyllnadsväl av ledamöter till sanningskommissionen. Dialog förs med departementet.

För Sametinget är det prioriterat att fyllnadsväl av ledamöter och ordförande kan göras så snart som möjligt så att sanningskommissionens viktiga arbete kan gå vidare. Sanningskommissionen är nu inne i en viktig sammanställnings- och analysfas av alla



vittnesmål som lämnats in. Det är oerhört viktigt att sanningskommissionen har tillräckliga resurser, bemanning och en ordförande som kan leda arbetet. Det är avgörande att sanningskommissionen ges allt stöd man behöver för sitt viktiga arbete.

Under perioden har en ny huvudsekreterare utsetts Kaisa Syrjänen Schaal.

Processen med en ny ordförande pågår. Sametingets styrgrupp har haft möte med departementet och dialog fortsätter.

Sametingets styrgrupp har även ett inplanerat möte med sanningskommissionen.

Jämställdhet

Sametinget har under 2021–2024 haft ett jämställdhetsuppdrag från regeringen att arbeta med främjande åtgärder för jämställdhet i det samiska samhället och att förebygga och bekämpa mäns våld mot samiska kvinnor och flickor. Inom uppdraget har Sametinget prioriterat att undersöka våldsutsatthet bland samiska kvinnor samt erfarenheter inom samhällets stödsystem för samiska kvinnor som söker hjälp för våld i nära relationer.

Sametinget har påtalat behovet av finansiering för fortsatt arbete inom jämställdhet och våldsförebyggande och bland annat haft möte med jämställdhetsministern under 2024. I regleringsbrevet för 2025 har jämställdhetsuppdraget förlängts och regeringen har tilldelat Sametinget 1 miljon kronor i fortsatt finansiering för 2025 för att fortsätta arbetet med jämställdhet och mot våld mot samiska kvinnor. Uppdraget ska slutredovisas 31 mars 2026. Rapporten ska även innehålla en framåtsyftande behovsanalys.

Jämställdhet och hälsa har prioriterats i Sametingets budgetunderlag 2025-2027 och kommer även prioriteras i kommande budgetunderlag. Det är bra att jämställdhetsuppdraget fortsätter under 2025 men Sametinget behöver fast finansiering för att kunna samordna, arbeta långsiktigt och strategiskt inom området jämställdhet, hälsa och våldsförebyggande. Det är stora behov i det samiska samhället och bland samhällets stödstrukturer för att bekämpa och förebygga våld mot samiska kvinnor, HBTQI-samer och våld i nära relation. Sametinget kommer fortsätta lyfta detta till regeringen.

Sametinget fortsätter dialog med det samiska samhället och fortsätter samverka med myndigheter, stödfunktioner, forskare och andra aktörer i dessa frågor. Sametinget vill att regeringen tar till sig åtgärdsförslagen som presenteras i rapporten "Våld mot samiska kvinnor", och ser Sametingets och det samiska samhällets behov av finansiering, jämställdhetsarbete och stödåtgärder till våldsutsatta samer.

Det har fortsatt varit en mycket arbetsintensiv period inom jämställdhet och våld mot samiska kvinnor där tät dialog har hållits med Sametingets projektledare inom jämställdhet.



Under perioden har arbetet med jämställdhetshandboken "Mirrestallede amma! – vuekieh mírrestallemebarkose – Förslag till handbok för ett mer jämställt samiskt samhälle" varit inne i sin slutfas med bl.a. korrekturläsning. Handboken innehåller ett metodstöd med förslag på metoder för jämställdhetsarbete i olika sammanslutningar och på olika nivåer.

Sametinget har även tagit fram utbildningsfilmer för att bryta tystnaden om våld. Den ena filmen handlar om våld i nära relationer med fokus på det samiska samhället. Den lyfter våldets olika uttryck och tar även upp stöd för den våldsutsatta. Den andra filmen handlar om rapporten "Våld mot samiska kvinnor". Filmerna finns tillgängliga på Sametingets webbplats. Under våren kommer hela jämställdhetsdelen på den nya webbplatsen att ses över så att jämställdhetsmaterialet samlas i en mer överskådlig jämställdhetsportal. Detta är ett pågående arbete. Filmerna finns på: www.sametinget.se/bryt-tystnaden-om-vald

Den 9-10 december 2024 genomförde Sametinget och Samerådet två kunskapshöjande dagar i Giron/Kiruna kring ett Framtida Sápmi utan våld. Dagarna genomfördes i ett Tryggare rum-format där deltagarna skulle kunna tala fritt och tryggt så att det som sägs i rummet inte ska spridas. Under dagarna reflekterade deltagarna gemensamt över våld mot samiska kvinnor, HBTQI-samer och våld i nära relation, samt diskuterade hur man tillsammans kan arbeta våldsförebyggande och hälsofrämjande.

På programmet var föredrag och frågestund med forskargruppen Lávvuo vid Umeå universitet som skrivit rapporten "Våld mot samiska kvinnor". "Vision för framtiden: Sápmi utan våld" presenterades av Anné Lájla Westerfjell Kalstad, läkare i Kautokeino kommun som arbetar utifrån en vision om ett Sápmi utan våld – förebyggande av våld i ett folkhälsoperspektiv.

Även ett modererat panelsamtal med läkare Anné Lájla Westerfjell Kalstad, Simon Forskmark, Garmeres, Simon Marainen och Johanna Tjäder, Sametinget. Diskussionsfrågor lyfte bl.a. erfarenheter, behov och åtgärder, tryggare rum, HBTQI-samers situation, normer, mansrollen, psykisk ohälsa, visioner framåt och drömmar. Dag två hölls presentationer av Länsföreningen Kvinno- och tjejjourer i Norrbotten, Sáminuorra, Samerådet och Niejda angående olika projekt inom området.

Workshop gjordes på temat **Tankar och vägar framåt**. Där fick deltagarna i smågrupper samtala inom områden som bl.a:

- **Tillbakablicken** – reflektion över gårdagen.
- **Samtal om våld och stöd** – vad kan göras för att skapa mer öppna och konstruktiva samtal om dessa ämnen i era sammanhang? Hur skapar vi tryggare rum att samtala om svåra ämnen som våld och psykisk ohälsa.



- **Mitt bidrag och samarbeten** – vad kan jag eller vår organisation göra? Hur kan vi bygga samarbeten för att göra skillnad? Hur kan vi bättre stödja särskilt utsatta grupper?
- **Förändring och ansvar** – vad kan det samiska samhället göra för att förebygga våld, vilka förändringar behövs? Vad kan majoritetssamhället göra för att förebygga våld, vilka förändringar behövs? Hur kan vi bättre stödja särskilt utsatta grupper, bland annat samiska kvinnor och HBTQI-samer?
- **Resurser och drömmar** – vad behövs för att förbättra arbetet? Vilka verktyg behövs för att åstadkomma ett framtidens Sápmi utan våld? Vad finns det för stöd i ett framtidens Sápmi utan våld? Vilka konkreta initiativ eller projekt kan bidra till en förändring?

Det var många bra inspel som lyftes under dagarna, bland annat behovet av kunskap och utbildning, behovet av tryggare rum och dialog, normkritik och maktstrukturer, samarbeten och nätverk m.m. Sametinget kommer att ta med sig inspel och tankar utifrån dessa kunskapshöjande dagar om ett Framtida Sápmi utan våld, och fortsätta dialog och samverkan.

Skrivelse till regeringen om insatser för att motverka mäns våld mot kvinnor

Sametinget har tillsammans med länsstyrelserna i Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland sänt en skrivelse (dnr 2021-1809-103) till regeringen om att insatser krävs för att motverka mäns våld mot samiska kvinnor. De fyra nordligaste länsstyrelserna tillsammans med Sametinget föreslår att Regeringen går vidare med de förslag på åtgärder som pekas ut i rapporten "Våld mot samiska kvinnor" och möjliggör fortsatt samverkan kring frågan.

I skrivelsen föreslås att:

- Regeringen ger Sametinget i uppdrag att följa upp och samordna arbetet för att motverka våld mot samiska kvinnor genom att koordinera det samiska samhällets delaktighet och medskapande i utvecklingen av insatser, stödstrukturer och kunskaper, samt säkerställer medföljande adekvata resurser.
- Regeringen ger länsstyrelserna i de fyra nordligaste länen i uppdrag att i samverkan med Sametinget och samiska organisationer utforma en särskild strategi och ett specifikt handlingsprogram för våld mot samiska kvinnor och flickor och våld i nära relationer.
- Regeringen ger länsstyrelserna i de fyra nordligaste länen i uppdrag att i samverkan med Sametinget utforma och genomföra utbildning om våld mot samiska kvinnor och flickor och våld i nära relation.
- Förutom att medel tillförs de fyra Länsstyrelserna och Sametinget för genomförande av förslagen ovan, föreslår vi vidare att separata medel avsätts för insatser i frågan om våld mot



Samiska kvinnor. Medlen ska kunna sökas av samiska organisationer, kommuner, regioner, kvinnojourer och andra organisationer som önskar arbeta med att öka kunskapen om, förebygga och bekämpa våld mot samiska kvinnor samt ge stöd till våldsutsatta. Insatser som beviljas medel behöver kunna genomföras inom hela den norra regionen och inte begränsas av länsgränserna. Idag fördelas utvecklingsmedel kopplade till arbetet mot mäns våld mot kvinnor länsvis, vilket gör det svårt att koordinera ett arbete över hela Sápmi.

Sametinget är gärna med i arbetet att formulera uppdragen samt att sätta en struktur för de medel som föreslås avsättas.

Internationella frågor

Sametinget deltog i Barentsrådets urfolksarbetsgrupps möte den 17 december 2024 i Helsingfors. Detta för att bland annat kunna revidera "Terms of Reference" så att arbetsgruppen kan bli beslutsmässiga enligt egen arbetsordning. I samband med detta möte kunde Arbetsgruppen även genomföra ett lunchmöte med Ambassador Marja Joensuva. Efter denna arbetslunch kunde ett dialogmöte med finska riksdagens Human Rights Centre (HRC) genomföras. Direktör Jarna Petman var värd för mötet och densamme är också ordförande för Mänskliga Rättighetsdelegationen.

Sametinget deltog vid Nordiska minister och sametingspresidentsmötet med prisutdelning Collegiellavinnare 2024. Den 22 oktober 2024 delades Collegiella-priset ut i Oslo under det nordiska sametingspresident- och ministermötet. Bedömningskommitten valde att dela priset mellan två pristagare: Pekka Sammallahti och Sig-Britt "Pia" Persson.

Hälsa-, äldre-, idrott

Hälsa-, äldre- och idrottsfrågor hanteras löpande av Sametingets Hälso-, äldre- och idrottsnämnd som även samarbetar med Kunskapsnätverket för samisk hälsa. Nämnden redovisar sitt arbete i egen rapport till plenum. Under perioden har nämnden fått en ny ordförande.

Styrelsens ansvariga för hälso-, äldre- och idrott har haft dialog med nya nämndsordföranden och diskuterat bland annat budgetunderlag för 2026-2028, även bristande respekt för den nationella lagstiftningen och samiska äldres behov. Ett särskilt möte planeras även kring idrottsfrågor och fortsatt dialog. Gemensamt möte planeras även med Kunskapsnätverket för samisk hälsa.



Nationellt samiskt hälsocentrum

I budgetunderlaget för 2026-2028 gör styrelsen ett utökat äskande av medel för att komma vidare i frågan om ett nationellt samiskt hälsocentrum på den svenska sidan av Sápmi. Frågan kommer även fortsätta lyftas till regeringen. Sametinget äskar medel för att i samverkan med Kunskapsnätverket för samisk hälsa och andra relevanta aktörer, arbeta för att förverkliga ett nationellt samiskt hälsocentrum. Detta i enlighet med Sametingets hälsopolitiska program, antaget av plenum i november 2019. Det är viktigt att regeringen inser att det är dags att komma vidare i denna viktiga fråga. Behovet av stöd för ett samiskt hälsocentrum är även en av frågorna som Sametinget tagit upp i sin senaste rapport till FN gällande kommande UPR-granskning av Sverige.

I övrigt pågår inom jämställdhetsprojektet ett stort arbete med att bekämpa och förebygga våldsutsatthet och stödja våldsutsattas situation som en hälsofrämjande åtgärd.

Läs mer under 'Jämställdhet'.

Psykisk hälsa och suicidprevention

Regeringen i januari 2025 har gett Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen i uppdrag att samordna, stödja och följa upp genomförandet av den nationella strategin inom området psykisk hälsa och suicidprevention. Sametinget har fått i uppdrag att medverka i arbetet och får använda 1 mkr för uppdraget. Uppdraget ska slutredovisas senast den 19 december 2028. Detta är en oerhört viktig fråga som Sametinget kommer arbeta vidare med.